

ประสบการณ์ในการใช้ชีวิต ณ ประเทศสวีเดน

การที่กระผมได้มีโอกาสมาศึกษา ณ ประเทศสวีเดนนี้ นับเป็น โอกาสที่ดีที่สุดที่กระผมได้รับในชีวิตให้หลุดพ้นจากความยากจน เนื่องด้วยการศึกษาเป็นทางเดียวที่จะสามารถเปิดโอกาสที่ดีให้เข้ามาในชีวิตได้ สิ่งที่ได้มากกว่านั้นคือประสบการณ์ในการเรียน รวมไปถึงการใช้ชีวิตต่าง ๆ มากมายและยังได้รับรู้ถึงมุมมองของชาวสวีเดน โดยภาพรวมที่มีต่อชาวไทยอีกด้วย กระผมจึงถือโอกาสขอบพระคุณไว้ในที่นี้ด้วย

ประสบการณ์ที่ได้รับในการศึกษาปีเตรียมพื้นฐานนั้น ทำให้กระผมรับรู้ถึงระบบการเรียนการสอนบางส่วนที่แตกต่างออกไป โดยสิ่งที่เห็นได้ชัดคือ ตารางการเรียนการสอนที่จะระบุไว้เลยว่าแต่ละคาบจะสอนอะไรบ้าง เนื้อหาและโจทย์อยู่ในหน้าใดของหนังสือ การบ้านมีข้อใดบ้าง โดยจะระบุไว้ในแต่ละช่วงการศึกษา ซึ่งสิ่งนี้นับเป็นสิ่งที่ดี เพราะเราสามารถที่จะวางแผนล่วงหน้าได้ว่าเราจะจัดตารางเรียนของเราอย่างไรภายในช่วงสองเดือนหน้า นอกจากนี้ยังเป็นการง่ายที่จะตามบทเรียนได้ หากเราไม่สามารถมาเรียนได้ในบางครั้ง

อาจารย์ที่สอนในรายวิชาต่าง ๆ นั้นจะเน้นให้นักเรียนตอบโต้กับอาจารย์ในการเรียนการสอนภายในห้อง ซึ่งตัวกระผมเองถึงเห็นว่าการคิดเชิงวิเคราะห์และออกความเห็น (**critical thinking**) นั้นสำคัญมาก เพราะนักเรียนจะสามารถเข้าใจและจดจำบทเรียนได้อย่างแจ่มชัดมากยิ่งขึ้น โดยอาจารย์จะค่อนข้างให้ความสำคัญเป็นกันเองกับนักเรียน และยังยินดีตอบคำถามต่างๆของนักเรียนทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน ซึ่งหากนักเรียนมีข้อสงสัยก็สามารถขึ้นไปพูดคุยหรือแม้แต่อีเมลไปหาอาจารย์ผู้สอนได้ ส่วนการสอบวัดผลนั้นนักเรียนสามารถสอบซ่อมได้หากผลสอบครั้งแรกไม่ผ่านหรือไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยนักเรียนยังมีสิทธิ์ได้เกรดเออยู่แม้ตัวข้อสอบจะยากขึ้นกว่าครั้งแรก เหตุผลที่กระผมได้รับทราบคือ ความรู้นั้นสามารถเก็บเกี่ยวเพิ่มเติมได้ทุกเมื่อ การสอบจึงเป็นการวัดความรู้ที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันเท่านั้น ผู้ที่สอบไม่ผ่านครั้งแรกจึงมิได้หมายความว่า คนผู้นั้นจะไม่สามารถเรียนรู้เพิ่มเติมได้ในภายหลัง

กระผมจึงได้มาวิเคราะห์ว่า การที่นักเรียนไทยไม่ค่อยกล้าแสดงออกความคิดเห็นนั้นอาจมาจากหลายๆสาเหตุด้วยกัน กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์อาจเป็นทางการมากกว่า ทำให้นักเรียนไม่กล้าที่จะตั้งคำถามใดๆก็เป็นได้ และกฎระเบียบในโรงเรียนไทยนั้นจะเข้มงวดมาก เช่นการแต่งกายและทรงผมนักเรียนซึ่งในประเทศที่พัฒนาแล้วคิดว่านักเรียนไม่จำเป็นจะต้องตัดผมให้สั้นเกรียน ขอเพียงให้ดูสุภาพและเคารพสถานที่เรียนก็พอ เนื่องจากทรงผมนั้นมิได้เป็นตัวบ่งชี้ความดีเลวของบุคคลนั้นๆ หากแต่จะเป็นการริดรอนสิทธิในร่างกายของบุคคลนั้นๆ ไป สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนต้องอยู่ภายใต้กฎที่เข้มงวดเพราะกลัวการถูกลงโทษที่รุนแรง เช่นการเขียนตี พูดเสียดสี หรือการประจานให้เกิดความอับอาย นำไปสู่ความเก็บกดของนักเรียนและรู้สึกไม่สนุกกับการเรียนเท่าที่ควร เป็นการปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ไปในทางอ้อม สิ่งเล็กๆน้อยๆเหล่านี้นำไปสู่คุณภาพของการศึกษาของประเทศนั้นๆ หากสังเกตให้ดีจะมีความแตกต่างเล็กน้อยระหว่างระบบการศึกษาของไทยกับของประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งเมื่อห้าสิบปีก่อนนั้น การศึกษาในสวีเดนจะมีลักษณะเข้มงวดและคล้ายคลึงกับระบบการศึกษาของบ้านเราเป็นอย่างมาก หากแต่สิ่งที่ได้รับการปรับปรุงเพิ่มคือ อาชีพครู ซึ่งปัจจุบันถือว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและรายได้ดี ส่งผลให้คนเก่งจำนวนมากเลือกที่จะเป็นครู ทำให้คุณภาพการ

ศึกษาพัฒนาขึ้น นอกเหนือจากนี้ยังเลิกการลงโทษแบบรุนแรงเนื่องจากผลวิจัยได้บ่งบอกว่าสิ่งเหล่านี้จะส่งผลเสียด้านจิตใจและความคิดของนักเรียนในระยะยาว ตัวกระผมเองนั้นคิดว่าจะเป็นการดีไม่น้อยหากประเทศของเราจะนำด้านที่ดีมาปรับปรุงใช้บ้าง ส่วนด้านที่ดีอยู่แล้วเช่น การเคารพชนน้อมผู้ใหญ่ ความสุภาพเรียบร้อยที่เป็นเอกลักษณ์ที่ดีของคนไทยนั้น ควรจะส่งเสริมต่อไป

ทางด้านประสบการณ์การใช้ชีวิตในต่างประเทศนั้น กระผมได้เรียนรู้การช่วยเหลือตนเองในการใช้ชีวิตเพียงลำพังอย่างมาก อาทิเช่น การติดต่อขอต่อเวลาวีซ่า การติดต่อกับระบบการศึกษาและการประเมินเกรดของประเทศสวีเดน การติดต่อกับทางมหาวิทยาลัย การติดต่อกับธนาคาร เป็นต้น โดยเริ่มแรกจะมีผู้ดูแลนักเรียนช่วยจัดการเรื่องต่างๆเหล่านี้ให้ ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ช่วยให้กระผมมีความคิดอันกว้างไกลยิ่งขึ้นและมีความเป็นผู้ใหญ่ขึ้น

เรื่องการปรับตัวให้เข้ากับสภาพอากาศ อาหารการกินและวัฒนธรรมของที่นี่นับได้ว่าเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่นักเรียนต้องประสบ ด้านสภาพอากาศนั้นจะหนาวแปดเดือนและอบอุ่นเพียงสี่เดือนเท่านั้น โดยหน้าหนาวฟ้าจะมีมืดเร็วมาก เพียงสี่โมงเย็นฟ้าก็มืดสนิทแล้ว ซึ่งทำให้เราต้องวางแผนล่วงหน้าว่าแต่ละวันจะต้องทำอะไรบ้าง เนื่องจากหลังสี่โมงเย็น จะไม่ค่อยมีผู้คนออกมาข้างนอกแล้วเพราะสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย

และนอกจากนี้กระผมยังต้องปรับตัวให้เข้ากับอาหารท้องถิ่น เนื่องจากเราไม่สามารถทำอาหารรับไทยรับประทานได้ทุกมื้อ เพราะค่าครองชีพของที่นี่นั้นสูงมากและสูงขึ้นเรื่อยๆ จึงมีความจำเป็นต้องหาวัตถุดิบที่ถูกเพื่อนำมาทำอาหาร โดยกระผมนั้นถือว่าโชคดีเพราะมีเพื่อนๆที่นี่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา จึงได้มีโอกาสเรียนรู้การทำอาหารของที่นี่ด้วย

ในเรื่องของการเข้าสังคมกับคนที่นี่นั้น ในระยะแรกๆกระผมจะรู้สึกประหม่าบ้าง เนื่องจากมีสิ่งเล็กๆน้อยๆหลายอย่างที่การปฏิบัตินั้นจะแตกต่างออกไปจากบ้านเรา ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเรานั่งรถเมล์หรือรถไฟ เราไม่จำเป็นต้องลุกให้ใครนั่งแทนที่ของเรา เนื่องจากที่นั่งสำหรับผู้สูงอายุนั้นจะมีไว้เฉพาะอยู่แล้ว ซึ่งหากเราลุกให้ใครนั่งก็จะเป็นการแปลกเนื่องจากคนที่นี่เน้นการเคารพสิทธิส่วนบุคคลมาก ต่างคนต่างไม่ก้าวก่ายหรือเบียดเบียนสิทธิของผู้อื่นและคำนึงถึงผลต่อส่วนรวม มิได้ถือเป็นการเห็นแก่ตัวแต่อย่างใด เพราะถือว่าทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน อีกตัวอย่างหนึ่งคือ การยิ้ม ผู้คนที่นี่มักจะไมค่อยยิ้มออกมาให้เห็นบ่อยนัก ช่วงที่กระผมมาใหม่นั้น เพื่อนๆก็จะคอยแซวเสมอว่าเมื่อคนเห็นตัวกระผมก็จะรู้ได้ทันทีว่าเป็นคนต่างประเทศ เนื่องจากกระผมมักจะยิ้มออกมาให้เห็นบ่อยๆไม่ว่าจะมีพายุหิมะหรือสภาพอากาศจะแยแค่ไหนก็ตาม

กระผมจะขออนุญาตกล่าวถึงความแตกต่างด้าน โครงสร้างสังคมของที่นี่กับบ้านของเราสักเล็กน้อย หากวิเคราะห์ให้ดีจะเห็นว่า สวีเดนมีช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยน้อยมาก น้อยกว่าอเมริกาเสียด้วยซ้ำไป สาเหตุอาจมาจากการเก็บภาษีที่สูงมากเพื่อนำมาพัฒนาสวัสดิการต่างๆในสังคมให้กับประชาชนทุกคน สิ่งนี้นับเป็นความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งตัวกระผมเองคิดว่าจะเป็นการดีไม่น้อยหากช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยในประเทศของเราจะค่อยๆลดน้อยลง เนื่องจากเป็นการแก้ปัญหาต่างๆในสังคมในระยะยาวได้และยัง

เป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย โดยจะสังเกตได้ว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีช่องว่างนี้น้อยกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา

มุมมองโดยทั่วไปที่คนสวีเดนมีกับเมืองไทยหรือคนไทยนั้น จะแบ่งได้ออกเป็นสองอย่าง คือ ด้านดี และ ด้านเสีย โดยด้านดีนั้น คือเมืองไทยมีธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม ค่าใช้จ่ายในการไปเที่ยวถูก ผู้คนเป็นมิตรและมีน้ำใจ อาหารเลิศรส มีศิลปะป้องกันตัวประจำชาติอันโด่งดังไปทั่วโลก หลายคนถึงกับขนานนามเมืองไทยว่าเป็นสวรรค์บนดินเลยทีเดียว มุมมองด้านลบโดยทั่วไปคือ เมืองไทยเป็นเมืองที่มีโสเภณียูตามสถานที่ท่องเที่ยวมาก ซึ่งคนในประเทศนี้ไม่คุ้นเคยและต่อต้านการค้าโสเภณียูมาก เนื่องจากเป็นเรื่องผิดกฎหมายในประเทศสวีเดน ด้านลบอีกด้านคือ ความยากจนที่มีอยู่ในเมืองไทย ชาวสวีเดนหลายคนซึ่งยังไม่ได้สัมผัสกับบรรยากาศเมืองไทยนั้น มีความคิดว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ยากจนมาก ซึ่งอาจเกินจากความเป็นจริงไปค่อนข้างมาก สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งความดูถูกคนไทยอยู่ลึกๆบ้างไม่มากก็น้อย อย่างไรก็ตาม คนจำนวนเหล่านี้ถือว่ามิใช่เป็นส่วนน้อยเท่านั้น สิ่งนี้ทำให้กระผมมีความมานะยิ่งขึ้นเพื่อต้องการแสดงให้ชาวต่างชาติได้รู้ว่าคนไทยนั้นแท้จริงแล้วมีความสามารถไม่แพ้ชาติใดในโลก หากแต่คนเก่งหลายๆคนไม่ได้รับโอกาสในการแสดงความสามารถออกมาให้เป็นที่ประจักษ์เท่านั้นเอง

กระผมมีความเชื่อมั่นว่าประสบการณ์ที่กระผมได้มาสัมผัสที่ประเทศนี้นั้น จะสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาข้อด้อยและเสริมข้อเด่นที่มีอยู่แล้วในสังคมไทยได้มากหากกระผมได้รับโอกาส เนื่องจากมีหลายสิ่งหลายอย่างที่ไม่สามารถอธิบายมาเป็นตัวหนังสือได้ ซึ่งสิ่งเล็กๆน้อยๆเหล่านี้ เมื่อรวมเข้าด้วยกันก็สามารถส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างได้ อย่างไรก็ตามกระผมก็มีความเชื่อมั่นว่า ประเทศไทยของเราสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าทัดเทียมอารยะประเทศได้หากคนไทยมีความสามัคคีและตระหนักถึงการปรับปรุงข้อด้อยของตน

ด้วยความเคารพอย่างสูง

นายพิชญ์ วัชรวิชัย

นักเรียนทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นรุ่นสอง

เมษายน 2552